

Отже, можна побачити, що листи читачів (*Leserbriefe*) формуються, більш у тактовному мовному вираженні, автор висловлює свою думку стосовно прочитаної статті. Завдяки листам читачів редакція може побудувати довіру між читачами та авторами статей. На сьогоднішній день, написання листів в редакцію не втратило своєї актуальності. А коментарі будуються у вільному висловленні своїх думок, тобто не завжди вони є позитивними, автори коментарів використовують зазвичай більш розмовну лексику та демонструють розбіжність думок з авторами статей та їх видавництвами.

Використана література:

1. Запорожцева Ю. Міжкультурна компетенція як професійна якість учителя іноземної мови. Наукові розробки працівників ЖОШПО [Електронний ресурс]. Режим доступу : Загол. з екрану. Мова укр.
2. Bös N., & Ursula Kals (08.11.2022). Hier mobbt der Chef persönlich. Назва URL: <https://www.faz.net/aktuell/politik/briefe-an-die-herausgeber/leserbriefe-vom-14-november-2022-18458586.html>
3. Duden n.d. (no date), Назва URL: <https://www.duden.de/woerterbuch>
4. Kain F., (04.11.2022). Keine Ausreden mehr! Назва URL: <https://www.bild.de/politik/kolumnen/kolumne/kommentar-keine-ausreden-mehr-81827412.bild.html>
5. [Statista Research Department](#) (16.11.2018) Umfrage in Deutschland zum Schreiben von Leserbriefen und Internet-Kommentaren 2018. Назва URL: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/913525/umfrage/umfrage-in-deutschland-zum-schreiben-von-leserbriefen-und-internet-kommentaren/>

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-MKfpgoe-2022.23>

УДК 378.147:81'1:004.77

*Міхіденко К. О.
Науково-навчальний інститут філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ВНЗ

У сучасному інформаційному суспільстві постійно зростає роль інформації та інформаційних технологій у житті людини, а знання стає інструментом і стратегією у здобутті нової інформації та взаємодії з навколишнім світом.

В умовах глобалізації, у свою чергу, зростає і рівень міжкультурної взаємодії, тобто культурний обмін між різними національними та етнічними групами. Разом з тим, саме на перетині двох культур трапляється зіткнення

двох різних інтерпретацій та поглядів на культурні концепти та категорії, на основі чого можливе виникнення міжкультурних конфліктів. Шляхом подолання таких конфліктів може бути набуття достатнього рівня знань про іншу культуру.

У свою чергу, засвоєння знань про іншу культуру під час вивчення іноземної мови може означати уникнення таких конфліктів на міжкультурній основі ще на початковому рівні. Так, вивчення мови передбачає не просто засвоєння граматичних та лексичних норм, а й лінгвокультурного аспекту, тобто, засвоєння та осягнення тих специфічних концептів, у яких відображаються духовні цінності, переконання та уявлення про Всесвіт представників тієї культури, мова якої вивчається (Карасик 2002: 96-98). Таким чином, необхідним елементом курсу іноземної мови стає залучення лінгвокультурних концептів як одиниць знання і досвіду, що містять національно-специфічний компонент і дають певні уявлення про ментальність того чи іншого національно-культурного суспільства (Приходько 2008: 125; Приходько 2013: 99).

Питанням взаємозв'язку культури та мови займалися такі вітчизняні та зарубіжні дослідники, як: А. М. Приходько, В.І. Карасик, Г. І. Слишкін, С. М. Амеліна, Є. М. Верещагін, О.О. Гуменюк, В. Карасик, В.В. Козловський, В. Г. Костомаров, М. П. Кочерган, І. І. Огієнко, Т. ван Дейк, З. Єгер, А. Лінке та ін.

У сучасних умовах тим важливішим є вивчення мови, наближене до реальних умов, що у свою чергу визначає необхідність формування у студентів лінгвокультурної компетентності як фактора комунікативної поведінки по відношенню до представників іншої лінгвокультури, що забезпечує здатність до повноцінної комунікативної взаємодії на основі знань про норми, правила й традиції цієї лінгвокультури (Городецкая 2009: 49).

У рамках цього процесу дистанційне навчання ставить значні виклики (лише опосередкована присутність, обмеження вільного мовлення, технічні обмеження). Так, взаємодія зі студентами обмежується електронними ресурсами і процес навчання зазнає відповідних змін, які вимагають застосування нових методик викладання та глибоких знань цифрових технологій (Бехта 2022: 111).

Але разом з тим, формат онлайн-викладання відкриває і нові можливості (Кононенко 2022: 175; Кремень та ін., 2022). Так, з метою урізноманітнення навчального процесу та наближення його до реальних умов використання мови, онлайн-формат дає змогу задіяти увесь потенціал мережі Інтернет та відповідних онлайн-технологій: різноманітні сайти та платформи, інтерактивні

програми, а також мобільні додатки. Це дозволяє задіяти всі типи пам'яті: зорову, слухову, моторну та логічну.

На відміну від інтерактивних навчальних сайтів, які створюються спеціально з навчальною метою і, відповідно, вже мають певний градус «штучності», мобільні додатки створюються для мовців і використовуються у справжньому житті. Таким чином, залучення мобільних додатків до процесу вивчення іноземної мови забезпечує не лише засвоєння та застосування лексичних та граматичних структур в умовах, максимально наближених до реального життя, але й дозволяє студентам зануритися глибше у культуру мови, яку вони вивчають: познайомитися з формами спілкування, нормами та цінностями представників відповідної лінгвокультури. Мобільний додаток, створений на основі певної ідеї вже пропонує лексику, яка буде складати понятійне поле того чи іншого концепту лінгвокультурної дійсності: ПУНКТУАЛЬНІСТЬ, ЧАС, ДОЗВІЛЛЯ, ПОДОРОЖ, тощо.

У рамках практичного курсу німецької мови пропонується використання у навчальному процесі ряду мобільних додатків в контексті знайомства зі святами у німецькомовних країнах. Одним з найбільших і найважливіших свят у німецькомовному просторі є WEIHNACHTEN (Різдво), а поняття WEIHNACHTSZEIT можна вважати лінгвокультурним концептом, понятійне поле якого складають такі поняття, як *Advent* (адвент), *Adventskalender* (адвент-календар), *Familie* (родина), *Kirche* (церква), *Gottesdienst* (церковна служба), *(Weihnachts)gebäck* (різдвяна випічка), *Weihnachtsmann* (Санта Клаус), *Weihnachtsbaum* /*Christbaum* (різдвяне дерево), *Tannenbaum* (ялинка), *Christkind* (Ісус, Різдвяне дитя), *Religion* (релігія), *Geschenke* (подарунки), *Heiligabend* (святвечір), *Weihnachtsmarkt* (різдвяний ярмарок), *Weihnachtsdeko* (різдвяна декорація), *Bescherung* (сюрприз, обмін подарунками) (dwds.de; cosmas II), які є не просто лексичними одиницями, що належать до однієї теми, а символами Різдва у німецькомовній лінгвокультурі, які нерідко мають ритуальне значення.

Пропонуємо розглянути два додатки, за допомогою яких студенти можуть познайомитися ближче з німецькомовною культурою святкування Різдва: *Weihnachten-App 2022* та *Weihnachtsplätzchen Rezeptapp*. Особливістю цих двох додатків є те, що вони належать до невеликої кількості додатків, доступних німецькою мовою у будь-якій частині світу (у той час як доступ до більшості додатків певною мовою регламентується реєстрацією користувача у відповідній країні).

Мобільний додаток *Weihnachten 2022* пропонує ряд тематичних інтерактивних рубрик навколо очікування та святкування Різдва. Інтуїтивний

інтерфейс дозволяє студенту як користувачу легко орієнтуватися, незважаючи на відсутність перекладу. Прості формулювання включають граматичні структури та лексику, яку студенти засвоюють вже на рівні A1.1 згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти (теперішній час, наказовий спосіб, особові займенники, числівники, прийменники *am, um, von, bis, in*, прислівники *hier, da/dort*, заперечення *nicht, kein*). На основі вже знайомої лексики студенти засвоюють нові поняття, за допомогою яких знайомляться з традиціями підготовки та святкування Різдва (*Advent, Adventskalender, Überraschungen, Wunschliste, Weihnachtscountdown*).

Мобільний додаток *Weihnachtsplätzchen Rezeptapp* є інтерактивною збіркою великої кількості рецептів різдвяних солодоців з фотографіями, описом та інструкціями. Рівень складності граматики та лексики сягає від простого, доступного вже на рівні A1.1 – A1.2 (наказовий спосіб, лексичні одиниці на тему *Essen und Trinken*, одиниці вимірювання маси, модальні дієслова *können, wollen, müssen, möchten*) до більш складного на рівні A2.2 – B1.1. (умовний спосіб, дієприкметники та дієприкметникові звороти, частки *etwa, doch*, складнопідрядні речення з *dass, wenn, sodass*). Високий рівень структурованості та візуалізації допомагає сприймати нову інформацію на логічному та інтуїтивному рівнях. Студенти поглиблюють лексичні та граматичні знання у рамках теми *Essen und Trinken* і одночасно через кулінарні рецепти знайомляться з різдвяними традиціями німецькомовного лінгвокультурного простору (*Schokotaler, Alpenbrot, Nürnberger Butterzeug, Baseler Lebkuchen*), а також із сучасною інтерпретацією давніх традицій (*Vegane Weihnachtsplätzchen, zuckerfreie Rezepte, gesunde Süßigkeiten*). Додаток передбачає можливість фідбеку.

Підсумовуючи, можна сказати, що залучення таких онлайн-технологій, як мобільні додатки, сприяє формуванню лінгвокультурної компетентності та підвищує рівень продуктивності практичних занять з іноземної мови. Перевагою мобільних додатків є високий рівень візуалізації і, відповідно, сугестивності інформації, що дозволяє студентам навіть початкового рівня досить легко орієнтуватися та засвоювати нову лексику, розуміючи її значення на логічному та інтуїтивному рівні. Студенти мають нагоду не лише поглибити свої знання з німецької мови, а й застосувати їх у реальних умовах.

Використана література:

1. Бехта, І. А., Ковалевська, Т. І. (2022). Цифрова компетенція освітян в умовах невідкладної цифровізації освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька ака-демія»: серія «Філологія»*. Острог : НаУОА. Вип. 14(82). С. 109-112. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3587>

2. Городецкая, Л.А. (2009). Лингвокультурная компетентность и лингвокультурные коммуникативные компетенции: разграничение понятий. *Вопросы культурологии*. No 1. С. 48-51.
3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурсы. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
4. Кононенко, Л. В. Оришака, О. В., Селищева, Є. В. (2022). Формування цифрової компетентності як основа трансформації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів. *Вісник науки та освіти*. № 1 (1). С. 169-180. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12124>.
5. Кремень, В. Г., Сисоєва, С. О., Бех, І. Д., Вознесенська, О. Л., Гавриш, Н. В., Гончар, ... Шахрай, В. М. (2022). КОНЦЕПЦІЯ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(2), 1-30. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4206>
6. Приходько А. М. (2008) Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр.
7. Приходько А. М. (2013). Концепты и концептосистемы. Днепропетровск : Белая Е. А.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. COSMASII. (2020) Lemma: Weihnachtszeit. URL:<https://cosmas2.ids-mannheim.de/cosmas2-web/faces/investigation/kook.xhtml>
2. DWDS (2022) Lemma: Weihnachtszeit. https://www.dwds.de/r/?q=Weihnachtszeit&corpus=public&format=full&date-start=1465&date-end=2018&genre=Gebrauchsliteratur&genre=Wissenschaft&genre=Belletristik&genre=Zeitung&p=3&sort=date_desc&limit=10
3. Weihnachten-App 2022. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=kulana.tools.weihnachten2013&hl=de&gl=US>
4. Weihnachtspätzchen Rezepte app/ URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=weihnachtspatzchen.rezepte.deutsch&hl=de&gl=US>

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-MKfpgoe-2022.24>

UDK 81'246.3(4)ЄС

Nickl, Milutin Michael

PAIDEIA-AKTUALISIERUNG ZWISCHEN DIALEXEIS, MULTIKULTI UND EU-TRANSFERSPRACHEN

(статтю подано мовою оригіналу)

Die plurifaktoriell und programmatisch konstituierte Paidèia greifen wir aus der stattlichen Anzahl historischer Identifikationsangebote, die zur Vereinigung der europäischen Völker und ihrer Nationalakteure beitragen können, heraus. Παιδεία/paidèia klingt europäisch, scheint aber was Uraltmodisches und verdächtig